

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři!

Léto je v plném proudu, počasí je jako na horské dráze. Tropická vedra a sucho střídají celkem chladné a deštivé dny. Tentokrát přichází zpravodaj do vašich schránek se zhruba měsíčním zpožděním. Příčinou byl velký shon na konci školního roku související s akcemi, které v obci proběhly, a se kterými bych vás rád seznámil.

V současné době probíhá realizace dvou celkem velkých stavebních projektů. Prvním je přestavba autobusového nádraží u hřbitova, oficiálně „Přestupního terminálu autobusové dopravy“. Po dlouhých přípravách, kdy probíhaly zemní práce, budování základů a přípojek elektřiky a vody, začíná terminál dostávat konkrétní obrysy. Hrubá stavba budovy, konstrukce přístřešků a nástupiště jsou téměř hotovy. Během srpna bude vše

„Výstavba BUS terminálu.“

doladěno do konečné podoby a od září by měla zastávka sloužit cestujícím. Tím také skončí veškerá omezení parkování u hřbitova a celkově se doprava vrátí do normálu. Všem cestujícím a motoristům děkuji tímto za trpělivost se současnými provizorními podmínkami, které brzy skončí.

Druhou stavební akcí je vybudování inženýrských sítí a komunikace k devíti stavebním parcelám za bytovkami. Zde se po dvouměsíční pauze také intenzivně pracuje. Práce se patrně oproti původnímu termínu plánovanému také na konec srpna o něco opozdí. Se zájemci o pozemky ladíme poslední detaily kupních smluv.

Třetí z plánovaných akcí na letošní rok, rekonstrukce kabelového vedení nízkého napětí firmou ČEZ Distribuce, je stále ve fázi příprav. Stavebnímu úřadu se nedaří vydat územní souhlas. Podle vyjádření kompetentního pracovníka ČEZ Distribuce je šance na realizaci ještě v letošním roce velmi malá a vypadá to spíše na počátek příštího roku.

Čtvrtou letošní akcí, která se již intenzivně připravuje, je výměna živice na silnici I/36 v průtahu obce za tichý asfalt. S tím bude spojena úprava přechodů u ZŠ a BUS terminálu a některé další úpravy. Výsledkem by mělo být znatelné snížení hluku v důsledku velmi intenzivní dopravy v obci.

Slovo starosty str. 1

Střípky z MŠ str. 4

Hasiči str. 6

Fotbalisti str. 9

ZUŠ Přelouč str. 10

Historie školství str. 10

(NE)ZNÁME SE str. 13

Když už jsem u dopravy a našeho letitého snažení o snížení počtu kamionů, rád bych vás informoval, že údajně začal proces převodu hlavní silnice do druhé třídy. Informací bohužel ale moc nemáme, protože komunikace s ŘSD a dalšími dotčenými orgány je velmi složitá. S kolegy z Lázní Bohdanče se snažíme dohodnout schůzku na ministerstvu dopravy, abychom zjistili současný stav a vývoj celé záležitosti do budoucna.

Rád bych zde také zmínil několik další drobných, ale celkem důležitých akcíček. Na hřbitově už zase teče voda ze studny, kterou jsme nechali vyčistit a prohloubit. Zároveň probíhá oprava čtyř pískovcových pomníků – u kostela, na hřbitově a dvou u křižovatky na Vyšehněvice. Práce provádějí odborní restaurátoři. V květnu byly celkově zrekonstruovány dvě chatky na zahradě MŠ a na dětském hřišti u koupaliště přibily dva fitness prvky určené především pro dospělé. Rodiče i prarodiče si tak mohou protáhnout tělo, zatímco jejich děťátka skotačí na prolézačkách nebo kolotoči.

Na závěr školního roku proběhly oslavy k výročí 140 let založení základní školy a 40 let od otevření mateřské školy. V pátek 21. června se slavilo v základní škole. Základem byla akademie žáků jednotlivých tříd, která proběhla dopoledne pro děti MŠ a odpoledne pro ostatní veřejnost. Děti během ní ukázaly své taneční, pěvecké i dramatické umění. Návštěvníci si prohlédli prostory školy a zhlédli doprovodný program, o který se postarala dětská rocková skupina Buď fit ze ZUŠ Přelouč a dechová hudba Vladimíra Kosiny.

„Oslavy 140 let v tělocvičně ZŠ.“

Školu též navštívili dva významní představitelé Pardubického kraje, pan Bohumil Bernášek, radní pro školství, a bývalý hejtman, dnešní první náměstek hejtmána Pardubického kraje Roman Línek. V sobotu odpoledne pak proběhly oslavy na zahradě mateřské

školy. Zde vystoupily děti s kulturním programem, poté je bavil klaun Honza Krejčík. Nechyběl skákací hrad, malování na obličej, stánky s občerstvením a upomínkovými předměty, naši hasiči předváděli svoji nablýskanou profesionální techniku. Bývalí absolventi a zaměstnanci školky si prohlédli vnitřní vybavení a zavzpomínali nad fotografiemi z historie. Oslav se účastnily mimo jiné i obě bývalé ředitelky, paní Lehotská a paní Váňová. Oslavy školy a školky hodnotím jako velice zdařilé, oběma ředitelkám píšu do jejich žákovských knížek pochvalu. Spousta fotografií z obou oslav je umístěna na stránkách obce ve fotogalerii.

„Oslavy 40 let na zahradě MŠ.“

K oslavám MŠ nutno dodat, že hezké a poklidné odpoledne bohužel narušil velký požár slámy u bývalého kravína na okraji obce směrem na Kasalice. Požár způsobila parta velmi lehkovážných dělníků, která pálením likvidovala roští na přilehlém pozemku asi třicet metrů od stohu slámy. Jejich počínání nemohlo skončit jinak než rozsáhlým požárem, ke kterému bylo povoláno celkem deset jednotek ze širokého okolí. Naši hasiči pak museli hlídat doutnající stoh další čtyři dny ve dne v noci a někteří obyvatelé naší obce a Vyšehněvic dýchali nepříjemný zápach. V neděli přes den vystřídali naši hlídku solidárně hasiči z Volče. Více se o této události dozvíte v článku hasičů od Pavla Černého v tomto zpravodaji, nicméně bych chtěl opět vyzdvihnout obětavost a vyslovit uznání k práci našich, volečských a dalších borců.

Na závěr mi dovoluťe zmínit se ve zkratce o několika významných sportovních úspěších místních týmů i jednotlivců, alespoň tedy těch, o kterých mám informace. Na první místo určitě patří vítězství našeho šampiona v boccie Adama Pešky na květnovém světovém poháru v kanadském Montrealu, kde si poradil se všemi hráči světové špičky. Držme Adamovi palce, aby se mu na dalších turnajích v sezoně dařilo a dosáhl tak vytoužené účasti na paralympiádě, která se koná příští rok v Tokiu. Mezinárodního úspěchu dosáhli i naši tanečníci akrobatického rokenrolu Káťa Fišerová (moje dcerunka) a Matěj Ševčík. Káťa s Matějem jsou členy párové formace, složené z párů z celé ČR, která se v dubnu umístila na mistrovství světa v polském Krakově v kategorii juniorů na devátém místě, v květnu se pak stali mistry České republiky. Velkou gratulaci si zaslouží také oba naše fotbalové týmy. Áčko dokázalo postoupit do

krajského přeboru ze čtvrtého místa konečného hodnocení, Běčko z prvního místa konečné tabulky postoupilo do třetí třídy. Všem sportovcům gratulujeme. Na úplný závěr připomenu, že letos se naše obec zapojila do celorepublikové úklidové brigády s názvem „Uklidme Česko“. V sobotu 6. dubna se sešlo kolem 25 dobrovolníků, aby v několika skupinách vysbírali odpadky v obci, příkopech za obcí a lese. Všem účastníkům děkuji za ochotu a příští rok akci určitě zopakujeme. 30. dubna proběhlo tradiční pálení čarodějnic v režii dámského klubu s průvodem, hranicí a čarodějnicí i opékáním buřtů. Ani letos nemohla chybět naše výprava na srazu obcí s názvem Není Bělá jako Bělá v Bělé pod Bezdězem. V soutěži osmi družstev zúčastněných výprav náš tým zvítězil. Následující den pak proběhl na fotbalovém hřišti dětský den v režii spolku Mamitas.

Pohodové léto přeje **Václav Fišer - starosta obce**

„Průvod čarodějů a čarodějnic.“

„Naše výprava v Bělé pod Bezdězem.“

„Organizační tým dětského dne 9. 6. 2019.“

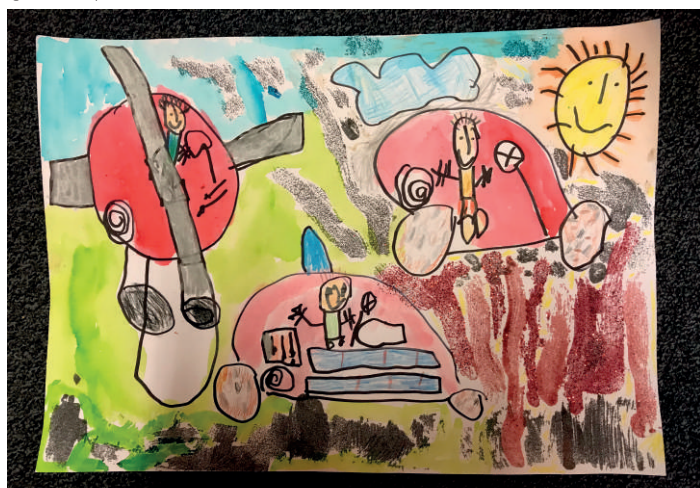

„Účastníci brigády Uklidme Česko.“

Informační střípky z mateřské školy

V dubnu děti ukončily kurz plavání v Přelouči v Žabáčkovi. Všechny byly velice šikovné a na poslední hodině si doplávaly pro medaile. Začátkem měsíce jsme měli Den otevřených dveří. Do školky se přišly podívat a přihlásku vyzvednout nejmladší děti s rodiči. Pohrály si ve třídách, zapojily se do her a činností starších kamarádů. Na zahradě prozkoumaly všechny průlezky, pískoviště a hračky v chaloupkách. V rámci projektových dní místní ZŠ jsme zhlédli s kamarády 1. a 2. ročníku Rytířské divadlo v tělocvičně ZŠ. Taky jsme se připravili na blížící se Den matek – naši školku navštívila profesionální fotografka a děti vyrobily pro maminky dárečky. Od konce dubna školkou zněly písně, básničky a tanečky, které si děti připravovaly na besídky v květnu pro své nejbližší. Na závěr besídek proběhlo pasování předškoláků na školáky. Do školy odchází letos dvacet dětí. Přejeme jim dobrý start a rodičům hodně trpělivosti. Na začátku května se uskutečnilo přijímací řízení pro školní rok 2019/2020. Ze 34 evidovaných přihlášek jsme přijali 22 dětí (dvě děti na individuální vzdělávání). V květnu nás navštívila divadelní pohádka O drakovi a pojízdny zvěřinec, kde si děti mohly prohlédnout a pohladit kuřátka, kačenky, králíky, kozy, morčata, bílé ježky, mládě chameleona a ještěrky. Viděly, jak se krmí malé selátko, a kdo chtěl, mohl si sáhnout i na hada.

Ani letos jsme nezapomněli na focení tříd – fotka třídy je vzpomínka na „školkové“ roky. V květnu jsme zaslali několik obrázků do výtvarné soutěže s hasičskou tematikou "Dávají za nás ruku do ohně" s podtextem "O nejlepší obrázek hasičské techniky budoucnosti". Soutěž organizoval HZS Pardubického kraje. V kategorii MŠ získal 2. místo za svoji práci Honzík Vaníček. Moc mu gratulujeme.

Poslední měsíc ve školním roce patří výletům. Snažíme se, aby děti poznávaly co nejvíce zajímavých míst ve svém okolí. Letos jsme zvolili Perníkovou chaloupku a zvířátka pod Kunětickou horou. Dětem se výlet moc líbil, počasí nám vyšlo a co víc si můžeme přát?

V Cholticích jsme si prohlédli Muzeum vodníků a černého divadla s představením Vodnické pohádky se strašidly. Z loutek a divadla byly děti unesené. A také ze zámeckého parku, kde mohly krmit kačenky, pohrát si na novém dětském hřišti a proběhnout se. Ve třídách jsme pozorovali housenky, jak se postupně mění na motýlky. Týden jsme je krmili, než jsme je mohli pustit do volné přírody. Každoročně se děti těší na dopravní hřiště. Jsme rádi, že se ho můžeme účastnit s kamarády z 1. a 2. ročníku v tělocvičně ZŠ (nemůže nás překvapit počasí). Děti si procvičí základní vědomosti a dovednosti potřebné k účasti v dopravním provozu a hlavně si to užijí ve třech pozicích: jako chodec, policista a řidič (ten je nejoblíbenější).

Kouzelné dopoledne jsme měli na zahradě. Děti nejdříve plnily úkoly, za které dostaly razítka na ruku a za pět razítek dostaly balíček s překvapením. Po námaze si síly doplnily buřtíkem. Na zahradě ve stínu borovice nám pán Kašpar zahrál divadlo – Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Do děje aktivně zapojil děti. Zkusily si, jak se vodí loutky. Touto cestou panu Kašparovi moc děkujeme, že si dokázal v pátek udělat volno a věnoval ho dětem.

Dne 25. 3. 2019 jsme zaslali žádost o finanční podporu pro Adama Pešku. Žádost byla zaslána FONDU SIDUS, do kterého každoročně naše mateřská škola přispívá. Dne 21. 5. 2019 jsme obdrželi zprávu, že Adamovi Peškovi bude věnován finanční dar ve výši 2.600,- Kč na zakoupení jedné masky Nuance Gel. Jsme rádi, že jsme se do výzvy zapojili a že touto cestou můžeme být nápomocní.

Dovolte mi taky poděkovat tatínkům dětí z naší školky: p. Kašparovi, p. Kumpánovi, p. Pazderovi, p. Šlechtovi, p. Toupalovi, p. Tůmovi, kteří se v březnu a dubnu podíleli na realizaci skákacího chodníku, „dopadu“ u vahadlové houpačky a sázení pěti nových stromů na

naší zahradě. Fotografie z přípravy a výstavby chodníku, práce na houpačce a sázení stromů máte možnost vidět na www.msrb.cz v záložce fotoalba (a samozřejmě další akce). S financováním materiálů na skákací chodník nám pomohly obce Rohovládova Bělá a Vyšehněvice.

Velkou radost nám v dubnu udělala firma p. Říhy, který nám jako sponzorský dar osadil čtyři lavičky na zahradě u pískovišť. Využívají je děti u svých her, ale také dospěláci k malému odpočinku, než si děti dohrají. Za lavičky moc děkujeme.

Jak jsem psala v minulém obecním zpravodaji, naši zahradu navštívili vandalové a zničili nám „pružinové hopsadlo“ (rozlámali ho). Chování takových lidí nás moc mrzí. Zahradu chceme mít hezkou – pro zpestření pobytu dětí stále hledáme nové možnosti. Některé prvky „vyrábíme“ s pomocí rodičů nebo sami – např. skákací chodník, barevné dřevěné pexeso, ale na většinu prvků sháníme finance přes obce, sponzory nebo různé dotace. Zmiňované hopsadlo nám opravila sponzorsky firma p. Polláka, kterému za ochotu a práci děkujeme.

Minulé léto nám OÚ Rohovládova Bělá zabezpečil opravu základní konstrukce domečků na zahradě (výměna časem nahlodaných nosných trámů). Letos v červnu opravy pokračovaly výměnou celého pláště chaloupek a dveří. O letních prázdninách budou obě chaloupky natřené a dostanou nové okapy. Opravu platí obec Rohovládova Bělá. Chaloupky určitě vydrží dalších 40 let. Obci moc děkujeme :).

A to je v letošním školním roce z mateřské školy všechno. Přejeme dětem slunečné prázdniny, dospělákům klid a pohodu a opět v září na shledanou.

Marie Kohoutková – ředitelka MŠ

Zprávy z hasičské zbrojnice

Na dalších rádcích se, vážení čtenáři, dozvíte o dění v hasičské zbrojnici.

V minulém čtvrtletníku nám trochu zařadil tiskařský šotek, a tak se do něj nedostala informace z výjezdů při orkánu Eberhard, který v noci na pondělí 11. března přecházel přes naši republiku. V neděli odpoledne byly proto preventivně vyzkoušeny motorové pily, kterými jednotka disponuje. První výjezd přišel krátce před 22. hodinou, kdy byl nahlášen strom blokující komunikaci v kopci Pekelák před obcí Pravy. Jednotka po dojezdu na místo provedla odstranění stromu a zprůjezdnila komunikaci. Při zpáteční cestě jsme ještě provedli kontrolu průjezdnosti komunikací v okolí naší obce a po návratu jsme se odebrali do svých domovů s tím, že snad již bude klid. Nicméně další poplach nám byl vyhlášen zhruba v půl jedné, opět na spadlý strom před obcí Pravy. Po dojezdu na místo jsme opět strom odstranili a komunikaci zprůjezdnil. Perličkou je skutečnost, že obě události nahlásil stejný řidič kamionu a spadlé stromy od sebe dělilo zhruba padesát metrů.

Pondělní dopoledne strávili velitel jednotky Pepa Peška společně s Leošem Havelkou odstraňováním vyvrácených stromů v naší mateřské školce. Stromy našťastí popadaly natolik „šikovně“, že nepoškodily žádný z hracích prvků na zahradě školky a děti si stále mají kde hrát.

Před Velikonocemi byla opět poskytnuta zasedačka požární zbrojnice pro již tradiční velikonoční dílničky. Zvyšující se účast dětí a rodičů na této akci jistě dělá radost organizátorům sdruženým kolem Káti Včelákové. V neděli 5. května se v našem kostele konala mše za svatého Floriána, který je považován za patrona profesí, které souvisejí s ohněm, a tedy mimo jiné i hasičů. Za náš sbor se mše zúčastnili s obecním praporem starosta sboru Petr Poskočil a hospodář Zdeněk Bořek.

Ve středu 8. května jsme s naší technikou zajišťovali pitný režim účastníků dalšího ročníku Běhu pro boccii v Bukovce. Organizátorům přejeme neutuchající elán do pořádání dalších ročníků.

V pátek 10. května byl velký den pro jednu členku našeho SDH, Terezku Peškovou, která vstoupila do svazku manželského se Zdeňkem Lahvičkou. Novomanželům ještě jednou přejeme hodně lásky a trpělivou a úspěšnou výchovu jejich Tadeáška.

V polovině května proběhla instalace aplikace GINA Tablet ve verzi Full na tablet instalovaný v naší CAS. Aplikace zajišťuje obousměrnou komunikaci mezi operačním střediskem HZS a výjezdovým vozidlem. V případě výjezdu je jednotka již při výjezdu informována o typu a místě události, aplikace dále obsahuje navigaci na místo zásahu, odesílání statusů k události a je plně kompatibilní s aplikací, kterou využívá HZS. Na nákup aplikace byla získána dotace z Pardubického kraje a zbylou část uhradil náš zřizovatel. Děkujeme oběma institucím za podporu.

Během května absolvovali dva členové naší jednotky odbornou přípravu k získání odborné způsobilosti strojníka JSDH. Kurz probíhal v HZS Pardubického kraje, zejména praktický výcvik, ale zároveň se oba pánové museli připravovat samostatně doma při e-learningu, kde museli absolvovat nejen průběžné přednášky a testy, ale také úspěšně složit závěrečný test. Finální přezkoušení proběhlo v poslední květnový den před zkušební komisí složenou z příslušníků HZS. Oba uspěli, a tak máme v jednotce další dva strojníky, Pavla Špačka a Marka Mojžíše. Oběma se sluší poděkovat za jejich čas, který tomuto kurzu věnovali, a přejeme jim úspěšné a bezproblémové ovládnutí naší techniky.

Na 1. června byla naplánována tradiční soutěž o Pohár starosty obce pořádaná ve prospěch Parent Projectu. Letos se konal již 13. ročník této akce. Dopolední část byla poznamenána slabou účastí týmů z důvodu termínové kolize s dalšími závody, nicméně zúčastnění si soutěž užili.

„Tým žen RB Crew“

Vítězem letošního poháru starosty obce a zároveň držitelem putovního poháru Miluše Horské se stal v mužské kategorii tým Parent Projectu složený ze závodníků Hrobic, Čeperky a našich borců z RB Crew, v ženské kategorii vyhrály naše ženy. V odpoledních hodinách proběhla Liga Pardubického okresu, kde již bylo týmů více. Před zahájením odpoledního programu při nástupu týmů před LPO také vedení naší obce pogratalovalo nejstaršímu členovi našeho SDH, panu Vladimíru Novákovi, který v tento den oslavil 90. narozeniny. Panu Novákovi přejeme hodně zdraví do dalších let. Ligu Pardubického okresu u nás vyhráli borci z Moravan a ženy z Čeperky. V letošním roce se bohužel z důvodu nemoci akce nezúčastnila ani dlouholetá podporovatelka této soutěže, paní senátorka Miluše Horská. Od sponzorů a dárců se podařilo nashromáždit zhruba 75 tisíc korun, které budou opět využity členy Parentu. Za celý sbor děkujeme všem sponzorům a dárcům za jejich podporu a poskytnuté příspěvky.

Další den jsme s cisternou navštívili Aviatickou pouť v Pardubicích, kde jsme (již tradičně) zajišťovali osvěžení návštěvníků této akce.

V neděli 9. června se obcí rozezněl požární poplach, při kterém jsme vyjeli k dopravní nehodě na silnici I/36 mezi naší obcí a Volčí. Ačkoli vzhled havarovaného vozidla vypadal vcelku hrozivě, řidič byl již mimo něj a téměř bez újmy. Do péče si ho převzala záchranná služba a odvezla ho na pozorování.

V sobotu 15. června jsme se zúčastnili pohádkového odpoledne v Bukovce–Habřince, kde si děti mohly vyzkoušet sestřelování lahví vysokotlakou proudnicí. Organizátorům děkujeme za pozvání. Tento den jsme si ještě po podvečerním vydatném dešti a větru zpestřili výjezdem na strom spadlý na komunikaci mezi Žáravicemi a Chýští.

Ve čtvrtek 20. června jsme byli povoláni na únik ropných produktů z proražené nádrže dodávky, ke kterému došlo při výjezdu vozidla ze dvora na silnici mezi Bukovkou a Habřinkou.

Konec předposledního červnového týdne byl ve znamení oslav založení naší mateřské školy a základní školy. Sobotní oslavy v mateřské škole jsme se také zúčastnili s naší cisternou. Děti si mohly prolézt celé auto, prohlédnout a vyzkoušet zásahové obleky a také opět vyzkoušet

sestřelování plastových lahví vysokotlakou proudnicí. Z těchto oslav jsme však byli povoláni k požáru stohu v naší obci. Při příjezdu jednotky na místo bylo zahájeno hašení hořící části stohu směrem k druhé části. Bohužel vlivem silného západního větru došlo k přenesení požáru i na druhou, větší část stohu. Deset jednotek hasičů tak zajišťovalo ochlazování okolních prostor, aby zabránilo rozšíření ohně na další uskladněnou slámu. Velitelem zásahu bylo rozhodnuto o řízeném vyhoření uskladněné slámy a jednotky (mimo naší) byly odeslány zpět na základnu. Požářiště bylo předáno naší jednotce pro další dohled. V neděli dopoledne nás vystřídala jednotka z Volče, která ve spolupráci se strojníkem manipulátoru firmy Agrofilip s.r.o. zahájila postupné rozebírání balíků pro jejich celkové shoření. Za jejich celodenní práci jim ještě jednou děkujeme! V nedělních podvečerních hodinách si místo události opět převzala naše jednotka a začal maraton dohledu a rozebírání. Přes den jsme prováděli dohled, rozebírání balíků, kropení okolí a očišťování a chlazení manipulátoru, v noci pak dohled pro zabránění rozšíření požáru na okolní uskladněnou slámu a porost. Při komunikaci s operačním střediskem se osvědčil tablet s novou aplikací GINA, která umožňuje fotografování místa události a automatický přenos fotek na operační středisko. V úterý dopoledne bylo po prohlídce místa velitelem stanice HZS PaK Přelouč vzhledem k tomu, že většina slámy již odhořela, rozhodnuto o finálním prolití požářiště. Po příjezdu techniky z přeloučské stanice však byla tato odvolána na požár trávy do Lohenic, a tak jsme zahájili finální prolévání sami. Po zhruba hodině se vrátila zpět i technika z Přelouče a společnými silami jsme spáleniště prolili a následně bylo místo události předáno vlastníkově. V rámci nařízeného následného dohledu jsme na místě ponechali natažené vedení od hydrantu. Po ukončení zásahu jsme se vrátili zpět do naší zbrojnice, kde jsme celé odpoledne čistili vybavení a techniku. Při tom nás navštívil dlouholetý bývalý velitel naší jednotky Stanislav Vaníček, od kterého jsme se dozvěděli, že jsme vyrovnali délku nejdelšího zásahu naší jednotkou. Časové shrnutí zásahu: vyhlášení poplachu sobota 22. 6. v 14:53, ukončení zásahu úterý 25. 6. v 10 hodin (předání majiteli), celková délka zásahu naší jednotky přes 57 hodin.

O tom, jak požár vznikl, referoval mimo jiné i denní tisk. Co nás však zaráží nejvíc, je neuvěřitelné chování pravděpodobných viníků, kteří ani přes opakovaná upozornění na nevhodnost jejich počínání (pálení otevřeného ohně v blízkosti stohu slámy) ve své činnosti pokračovali. Jejich tvrzení „máme vše pod kontrolou“, „vody na uhašení máme dost“ apod. v současné době podle našich informací prověřuje Policie ČR. Chtěli bychom touto cestou poděkovat vedení a pracovníkům společnosti Agrofiliip s.r.o. nejen za poskytnutí a obsluhu techniky, ale i za zajištění občerstvení a nápojů při dohledu. Zejména strojník odvedl s manipulátorem spoustu práce při rozebírání slámy a tím urychloval její vyhoření.

Ve středu 26. června se naše CAS účastnila dětského dne ve Vlčí Habřině. Ve čtvrtek 27. června jsme provedli proplach kanalizace pro montáž nové přípojky u našeho autobusového terminálu.

V sobotu 29. června slavili v Sopřeči 140. výročí založení SDH. V rámci těchto oslav jsme s naší CAS zajistili plnění kádí při závodech v klasických požárních útocích. Po ukončení závodů jsme po parném odpoledni ochladili zejména malé návštěvníky této akce ventilátorem s mlžícím nástavcem a lafetovou proudnicí. Celému sboru přejeme do dalších let mnoho úspěchů při jejich konání.

Činnost našich hasičů můžete stále sledovat na facebookových stránkách <https://www.facebook.com/RBHasici/> Tolik k činnosti našeho SDH a k výjezdové činnosti jednotky ve druhém čtvrtletí.

Další řádky o úspěších našeho mužského a ženského týmu v požárním sportu pro vás připravil Jarda Svoboda:

V pátek 10. května se roztočil kolotoč Pernštejn Ligy Pardubického okresu (LPO), kde muži vybíhají v nové sestavě a dobíhají si pro 6. místo. Je však pravdou, že část mužského týmu byla lehce indisponována předchozí účastí na svatbě Terky Peškové, kam se po závodech také rychle vrátili. Ženy zahájily sezonu o poznání lépe a berou 2. místo. Druhý den 11. května míříme hned ráno do Svinčan na 2. kolo LPO, kde muži vítězí a ženy berou krásnou třetí příčku. Na další závod LPO odjíždí obě družstva v sobotu 25. května do Čeperky, kde muži opět berou první příčku a ženy příčku třetí. V neděli 26. května nás čeká závod v nedalekých Břehách, muži vítězí časem 16,97 s, ženy končí na čtvrtém místě. Páté kolo LPO pořádáme 1. června doma v Rohovládově Bělé. Dopolední program a soutěž O pohár Starosty obce Rohovládova Bělá nevyšel podle našich představ a zúčastnila se pouze čtyři družstva včetně našich družstev mužů a žen, odpoledne byla účast o poznání lepší a muži si zaběhli svým pokusem pro 4. místo, ženy pro 3. příčku. Po domácích závodech měla obě družstva čtrnáctidenní pauzu a každý pojal volno jinak, ale že by se nějak hodně trénovalo, se říci nedá. 16. června nás čekalo šesté kolo LPO v Moravanech spojené s Extraligou České republiky v požárním útoku. Závod pro pořadatele z Moravan bohužel vzhledem k selhání časomíry nedopadl nejlépe, tudíž EXČR i LPO se běžely pouze jako pohárová soutěž bez bodů do seriálů. Ženy se rozhodly kvůli dlouhému čekání při problémech s časomírou svůj pokus vzdát a odjet domů věnovat se lepším činnostem. Muži svůj pokus zaběhli, ale bohužel přišla porucha stříkačky, kde prasklo těsnění pod hlavou a stříkačku bylo po závodech nutno odvézt na servis k panu Vosáhlovi do Strašova. V konečném součtu před letní pauzou seriálu LPO drží muži druhou příčku, kde ztrácejí dva body na vedoucí Moravany, ženy drží taktéž druhou příčku se ztrátou dvanácti bodů na vedoucí Hrobice. O prázdninách obě družstva odpočívají a nabírají síly na další kola LPO. Možná zavítáme na Extraligu do Letohradů (Orlice a Kunčice) a navštívíme nějaké další závody, abychom nevypadli ze cviku.

Za všechny hasiče obce Rohovládova Bělá a obě soutěžní mužstva vám přejí krásné prožití letních měsíců.
autoři: Pavel Černý a Jarda Svoboda

Zprávy z fotbalových kabin

autoři: Josef Radouš a Martin Musil

Fotbalová sezona 2018/2019 je již za námi, a tak bychom měli zhodnotit celou soutěž.

Vstup do soutěže mělo naše A mužstvo velmi dobrý, po devíti kolech mělo na kontě osm výher a pouze jednu prohru. Následoval ovšem konec podzimní části, který dopadl i vinou zranění doslova katastrofálně a poslední čtyři utkání jsme vždy těsně prohráli. Po podzimní části soutěže jsme byli na pátém místě tabulky. V jarní části se střídaly prohry a výhry. Za zmínku stojí vysoká výhra 6:1 v posledním kole doma s Pardubičkami. Konečné čtvrté umístění se i díky výsledkům ve vyšších soutěžích nakonec stalo postupovým do krajského přeboru.

Rohovládova Bělá „A“ – I.A třída mužů - KFS

Pořadí	Družstvo	Záp.	+	0	-	Skóre	Body	Penalty +	Penalty -
1	Pardubičky ▲	26	19	0	7	68:32	58	0	1
2	Horní Ředice ▲	26	18	0	8	62:34	53	3	2
3	Polička ▲	26	16	0	10	48:33	50	2	4
4	Rohovládova Bělá "A" ▲	26	15	0	11	54:38	45	3	3
5	Přelouč	26	13	0	13	47:36	44	3	8
6	Zámek	26	13	0	13	57:54	41	2	4
7	Svitavy B	26	14	0	12	47:50	40	3	1
8	Rosice nad Labem	26	11	0	15	60:46	38	0	5
9	Vysoké Mýto B	26	13	0	13	48:41	38	2	1
10	Načeslice	26	13	0	13	53:58	37	2	0
11	Ústí nad Orlicí B	26	12	0	14	31:50	35	3	2
12	Tuněchody	26	11	0	15	31:56	28	7	2
13	Letohrad B	26	7	0	19	37:62	20	2	1
14	Kunčina	26	7	0	19	37:90	19	2	0

„Fotbalové Áčko slaví postup do krajského přeboru“

Začátek podzimní části soutěže se B mužstvu náramně povedl. Po čtyřech zápasech jsme měli plný bodový zisk se skóre 26:4. V dalším kole se jelo do Kojic, kde po otřesném prvním poločase (1:2) svítil na tabuli výsledek 2:2. Dalších osm zápasů skončilo plným tříbodovým ziskem, až v posledním kole jsme na domácím hřišti remizovali se Semínem opět 2:2. Stejně jako na podzim jsme první čtyři kola jarní části vyhráli. Následovala slabší pasáž, kde se ztratilo hodně bodů, až do zápasu o první místo v Selmicích, které skončilo 2:2. Oba celky se dělily o první místo. Do konce soutěže zbývaly čtyři zápasy a bylo jasné, že pokud se podaří vše vyhrát, skončíme na prvním místě. Poslední čtyři utkání byla bojovná, cíl se podařil a může se slavit postup do 3. třídy.

Rohovládova Bělá „B“ – IV. Třída mužů - OFS

Pořadí	Družstvo	Záp.	+	0	-	Skóre	Body
1	Rohovládova Bělá B ▲	28	22	4	2	118:30	70
2	Selmice ▲	28	22	4	2	114:32	70
3	Řečany nad Labem B	28	19	5	4	73:28	62
4	Kojice	28	15	9	4	70:39	54
5	Semín	28	16	4	8	64:40	52
6	Lázně Bohdaneč B	28	12	7	9	49:40	43
7	Přelovice B	28	13	2	13	58:53	41
8	Choletice B	28	12	1	15	54:49	37
9	Jankovice	28	11	3	14	41:60	36
10	Újezd B	28	10	3	15	55:65	33
11	Rybitví	28	10	3	15	57:67	33
12	Staré Ždánice	28	8	4	16	41:78	28
13	Dolany	28	6	2	20	36:86	20
14	Lipoltice	28	4	5	19	29:93	17
15	Zdechovice	28	1	2	25	22:121	5

„Fotbalové Bé-čko slaví postup do 3. třídy“

ZUŠ v Rohovládově Bělé

Základní umělecká škola Přelouč má již pátým rokem své odloučené pracoviště na základní škole v Rohovládově Bělé. V současné době se zde vyučuje hra na dechové nástroje (zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, trubka, trombon), dále hra na kytaru, klavír a probíhá zde výuka sólového zpěvu. Pravidelně ve Bělé dvakrát do roka naše ZUŠ pořádá koncerty pro veřejnost. Na Vánoce se koná vždy koncert v kostele sv. Petra a Pavla, na konci školního roku pak koncert přímo v základní škole.

Nejlepší žáci navíc dojíždí přímo do ZUŠ Přelouč do dechového orchestru, kytarového souboru či pěveckého sboru. V současné době jsou členy dechového orchestru Filip Černý (trubka), Tomáš Vondrouš (trombon) a Klára Černá (bicí). V letošním školním roce s tímto orchestrem získali zlaté pásmo a titul laureáta na mezinárodní soutěži v Mladé Boleslavi, zlaté pásmo na mezinárodní soutěži dechových

orchestrů v Praze, koncertovali na Pražském hradě a v srpnu je čeká zájezd na festival dechových orchestrů do Hamburku.

Velice úspěšný školní rok má za sebou trombonista Tomáš Vondrouš. Jako člen žesťového kvinteta získal 1. cenu a zvláštní ocenění poroty za mimořádný výkon na soutěži v Praze, 1. cenu a cenu za mimořádný výkon v okresním kole soutěže ZUŠ, 1. cenu v krajském kole a 1. cenu v kole celostátním. V červnu si pak přivezl 1. cenu ze sólové národní soutěže v Brně a 3. cenu ze soutěže mezinárodní.

Žáci, kteří navštěvují pobočku naší školy zde v Rohovládově Bělé, skvěle reprezentují naši ZUŠ nejen na koncertech v Rohovládově Bělé, ale i na soutěžích a koncertech mimo region. Věřím, že zájem o hru na hudební nástroje či sólový zpěv bude i v následujícím školním roce minimálně stejně velký jako dosud.

autorka: Radka Chmelařová

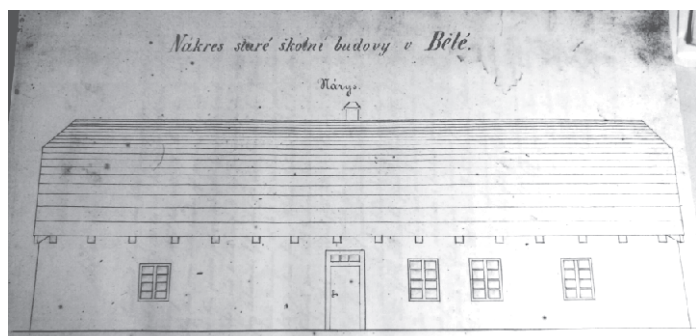
Nová stará a stará nová budova, zastaralé nové časy a starý dobrý celibát

PAMĚTNÍ KNIHA MĚŠŤANSKÉ ŠKOLY ROHOVLÁDOVA BĚLÁ vázaná ve vínovém plátně (na deskách je štítek s letopočty 1751 - 1954) začíná nákresem "staré školní budovy v Bělé". Na půdorysu vidíme podlouhlé stavení s šesti místnostmi. Necelou třetinu zabírá školní světnice, dále je tu kuchyně, síň, 1ní pokoj, 2hý pokoj a chlév. Momentálně používané názvy "stará" a "nová budova" školy jsou termíny značně relativní a při listování kronikami je třeba se dobře soustředit, nejen tedy z důvodu ručně psaného písma. Pan Petr Černý nám čtení zjednodušil a o historii školství v Bělé vydal článek ve Zprávách Klubu přátel Pardubicka, který čerpá podklady z prvního dílu kroniky obce. Tu sepsal řídící

místní školy Josef Šicha v roce 1936. Z obsáhlejšího textu vybírám informace týkající se staré, nové a nejnovější školní budovy.

Roku 1792 byla postavena školní budova, stojící v místech, co dnes stojí pomník padlých z 1. světové války. Škola byla dřevěná, pokrytá došky, bez podlahy. Učitel vytápěl učebnu sám, dříví dostával od obce a v zimě si nosily děti polínka, aby se více ohřály.

Ve škole měl učitel brkové pero za uchem a rákosku v pravici, na sobě šosatý kabát, pikslu se šňupavým tabákem, velký deštník nebo španihelku (hůlku) – to byly znaky starých kantorů, jimiž se poznali na deset honů. Plat dřívějších učitelů byl velice malý, kdyby si byl kantor nevydělal nějaký groš o svatbách a pohřbech, kdyby mu hospodyňky neposlaly občas bochník chleba, výslužku z hodů, nějaké vajíčko, těžko by se uživil s četnější rodinou a proto měl právo chodit po koledě. Roku 1793 nařídil tehdejší školní direktor Jan Herman sestavit seznam žactva a rodičům určeno platit sobotáles.

Vyučovacíh pomůcek bylo tehdy velice málo, učebna byla chudě zařízena. Ve třídě stála řada škamien, dlouhých, hrubě ohoblovaných lavic, jelikož rozměry nebyly v náležitém poměru k různému věku školních dětí. Také sklon desky scházel. Dále tam stála na stojanu s otvory černá tabule notně odřena, stolec se židlí, jarmárka na knihy a sešity, křída, hadr a rákoska.

O zdravotnictví, jako přední podmínce vývinu a zdraví mládeže, nebylo tehdy tak uvažováno jako nyní. Místnosti byly těsné, vzduch po delším vyučování nezdravý. Nebyla žádná ventilace kromě díry u stropu, kterou ještě vrabci ucpali. Osvětlení bylo bídné a dítky v přeplněné třídě musely psát i v nejtmařejších koutech. Čistota nebyla tak brána na přísnu váhu. Ve staré škole podlaha nebyla, až později byla zhotovena a ta byla brzy černá jako zem.

Vyučování trivía (čtení, psaní, počítání) trvalo až do roku 1870. Když nemohl duchovní na hodinu náboženství, pak měly menší děti slabikování, větší čtení, z počtů adici (sčítání), subtrakti (odčítání), multiplikaci (násobení) a divisi (dělení), což bylo vrcholem počtářského umění nejstarších a nejschopnějších žáků. Aby se naučili mladší a špatnější písaři lépe psát, „vodili“ jim starší žáci ruku. Učitel dětem předepisoval, pera řezal z brků, které si přinášely. Inkoust si nosily v lahvičce, zavěšené na knoflíku u kabátu.

I do této školy chodila mládež jen do dvanáctého roku svého věku – teprve na opakovacích nedělních hodinách se scházela mládež dospělejší. Docházka byla nepravidelná, libovolná. Málo dětí chodilo pravidelně a určitý čas do školy – některé chodily pouze v měsících zimních a mnohé se ve škole neukázalo vůbec. Každé příležitosti bylo využito k zanedbání vyučování. Vždyť i pan učitel vypověděl službu v ten den, kdy byl v Přelouči výroční trh.

Do roku 1869 spravovala školy církev. Od roku 1869 přešel dozor na místního faráře a na místní školní radu. Roku 1871 se stal řídícím učitelem Ignác Škroup, který sem byl dosazen z Osic. Byl to syn Dominika Škroupa, řídícího učitele v Osicích a bratr Františka Škroupa, hudebního skladatele a tvůrce nápěvu naší hymny „Kde domov můj“ z operety Fidlovačka, kterou otextoval J.K. Tyl. Následujícího roku byl dán na vlastní žádost na odpočinek.

V listopadu 1875 vznikla u mnohých zdejších občanů

myšlenka, postavit si novou a prostornou školní budovu pro mládež přiškolených obcí, neboť 432 žáků nemohlo se ve staré škole a ve dvou najatých místnostech umístit.

Stavba byla zadána v září 1876 staviteli K. Brožovi z Pardubic. 12. května 1878 byla školní budova slavnostně vysvěcena a následujícího dne byla zahájena výuka. Jednalo se o čtyřtřídní školu obecnou. Již roku 1881 byla budova rozšířena o pátou třídu. Školu navštěvovalo 486 dětí.

Od roku 1889 byla při stávající škole zřízena Hospodářská pokračovací škola. Tu navštěvovali během zimních měsíců synové hlavně ze zemědělských rodin, kteří si rozšiřovali svoje znalosti. Každým rokem ji navštěvovalo průměrně 23 žáků jak místních tak i okolních hospodářů. Dle tohoto vzoru byla založena obdobná škola v Rovni a následně i v Přelouči. Činnost školy ve Bělé ukončila 1. světová válka. Od roku 1923 byla otevřena první třída Živnostenské pokračovací školy, kterou navštěvovalo po dobu jejího trvání do roku 1932 průměrně 60 žáků. Ti se vzdělávali v živnostenských oborech a to zejména jako švadleny a krejčí.

Počátek světové války v r. 1914 pro školu přinesl velké přesuny učitelstva. Bylo nutno třídy spojovat, zavést střídavé vyučování, zastupování atd. V každé třídě se za rok vystříдалo několik učitelů a tím utrpěl prospěch žactva. Školní návštěva v dalších válečných letech poklesla, neboť mnohé děti musely pomáhat doma při práci za ty, kteří odešli do války. Také pokleslo mravní chování žactva – otcové bojovali za mocnářství a matky na výchovu mnoho času neměly. V roce 1917 pro nedostatek uhlí trvaly uhelné prázdniny od 24. listopadu do 14. ledna 1918.

Protože se jevil nedostatek bytů pro učitele a hlavně proto, že byty ředitele a školníka bylo třeba využít pro výuku, bylo rozhodnuto o výstavbě domu pro učitele. Dům se čtyřmi byty byl dostavěn a předán v září 1922 novým nájemníkům. Ještě dnes pamětníci tento dům nazývají „školák“.

Josef Šícha byl ředitelem školy (s přestávkami) do druhé světové války. Nemohl už tedy zaznamenat, jak budova školy postupně přestává výuce kapacitně i technicky vyhovovat. Tělocvična byla na druhém konci obce v Orlovně (dnes TOP Centrum) a zajištění obědů bylo obtížné.

Po kontrole stavebních prvků historické budovy byl zjištěn neutěšený stav stropních trámů všech podlaží. Proto bylo v sedmdesátých letech minulého století rozhodnuto vystavět novou školu včetně tělocvičny a jídelny. Čtyři pavilony, propojené spojovacími chodbami, byly dokončeny v roce 1978.

V devadesátých letech 20. století se přistoupilo k rekonstrukci historické budovy, aby mohla znovu sloužit k výuce. Díky novým konstrukčním stropním prvkům je možné využívat bývalé půdní prostory pro specializované učebny, od právě končícího školního roku také pro dílny. V přízemí se kromě obecního úřadu a knihovny nachází i jedna školní družina.

Ještě na konci 20. století navštěvovalo školu téměř 330 dětí z celkem deseti spádových obcí. Protože ale vlivem demografického vývoje došlo ke snížení počtu dětí a rekonstrukcí staré budovy k navýšení výukových kapacit, stal se jeden z nejmladších pavilonů nadbytečný. Obec, jako zřizovatel školy, se ho rozhodla v roce 2010 zrekonstruovat na sedm pečovatelských bytů. Aktuální kapacitu a počty žáků objasňuje paní ředitelka Folprechtová v rozhovoru.

Znovu Pamětní kniha. Několik listů a let od nákresu původní, je nákres nové školní budovy - dnes staré, historické, případně budovy obecního úřadu. Na půdorysech obou podlaží vidíme kromě tříd i pokoje, v přízemí pak kuchyň a spižník. Kromě plánu školní zahrady jsou nákresy budov jedinými obrázky knihy, jen v záznamech posledních dvou školních roků (1952-4) se objevují fotografie. Na první je ovšem J.V. Stalin, dále komunističtí prezidenti K. Gottwald a A. Zápotocký a konečně dvě fotografie žáků osmých tříd s učiteli. Ještě že tento "nový" věk lidstva už také značně zastaral. Politické události se pochopitelně odrážejí ve všech kronikách školy, ať už se jedná o důraz na vedení mládeže, aby mocnářství bylo ještě mocnější, následuje zákaz nošení trikolory a vyvěšování tříbarevné vlajky (1895), světová válka a popis vzniku republiky, druhá světová válka a období vlády komunismu, nebo den po dni popis událostí konce roku 1989 a -tady tak nazývané- něžné revoluce.

Co všechny záznamy spojuje, je každoroční výčet

učitelského sboru a počty žáků s různými statistikami. Zajímavé je například srovnání následného studia absolventů. V roce 1988/89 ze 42 žáků osmých tříd pokračovalo na střední školu nebo gymnázia 12 žáků, ostatních 30 v učebních oborech. R. 1990/91 9 žáků pokračuje na střední školu, 27 na učební obory. Dnes jsou poměry obrácené a v 9. ročnících je zatím stále málo žáků. V červnu 2017 bylo přijato na maturitní obory 5 žáků ze 6 vycházejících, v loňském roce 6 z 10 a letos 11 z 16.

V seznamech učitelského sboru ještě jednou nakoukneme do historie. Jak poznat učitele na deset honů je popsáno v úvodu, společným znakem učitelek bylo po dlouhou dobu sl., tedy slečna, před jménem. Ve společnosti totiž panovala představa, že ženy se mohou věnovat své profesi, než se vdají. A nejen to. Panovala také přísná společenská pravidla týkající se představy slečny učitelky a jejího chování. Učitelka měla dokonale zvládat společenské chování, nebudit pozornost výstředním jednáním, oblečením, názorem nebo koníčkem. Učitelka také nesměla dávat najevo ostatním obyvatelům a rodičům žáků svou intelektuální převahu a poučovat je. Také musela být schopná zadaptovat se na vesnickou i městskou společnost, a hlavně být obezřetná v kontaktech s muži, aby nedošlo k pohoršení místní společnosti.

Ihned po svatbě musely učitelky svou profesi opustit a plně se věnovat manželovi, dětem a domácnosti. Toto pravidlo bylo v českých zemích dokonce legislativně stanoveno. Portál rvp.cz uvádí, že celibát učitelek byl ve Slezsku zaveden roku 1901, v Čechách roku 1903 a na Moravě 1904. Rakousko-uherské říšské zákony ho ovšem nenařizovaly a na Slovensku zaveden nebyl.

Během první světové války se ale názory na celibát učitelek začaly měnit. Jeho odpůrci poukazovali na to, že brání učitelkám v plnění základního životního poslání a stát kvůli němu ztrácí řadu kvalifikovaných sil. V roce 1919 byl zrušen.

Od té doby se počet žen mezi učiteli značně navýšil. Podle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) vyučovalo v roce 2016/17 na základních školách České republiky 84% žen.

Autor: Martina Filipová

Zdroje informací a citací:

Pamětní kniha Městské školy Rohovládova Bělá

Kroniky ZŠ Rohovládova Bělá

Základní škola Rohovládova Bělá 1878 - 2008, Kolektiv autorů, Obecní úřad R. Bělá 2008

Černý, Petr. Školství a škola v Rohovládově Bělé [online] <<https://kppardubicka.cz/cs/menu/zprava/1017-skolstvi-a-skola-v-rohovladove-bele/>>

Zormanová Lucie. Profese učitelky z historického pohledu. [online] <<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21401/PROFESE-UCITELKY-Z-HISTORICKEHO-POHLEDU.html>>

Gender imbalances in the teaching profession. [online] <https://www.oecd-ilibrary.org/education/gender-imbalance-in-the-teaching-profession_54f0ef95-en>

(NE)ZNÁME SE!

V tomto školním roce slaví své 140. výročí založení místní základní škola. Vzhledem k tomu, že jediný zástupce, respektive zástupkyně, zdejších občanů v profesorském sboru čas na rozhovor nenašla, v (NE)ZNÁME SE! dnes

nebudeme představovat osobnost jako takovou, ale jejím prostřednictvím jedno z nejdůležitějších zařízení v obci. Školu tak trochu zevnitř ukazuje paní ředitelka, Mgr. Jana FOLPRECHTOVÁ.

Jak byste představila zdejší školu?

Jsmo malá spádová škola, kde se všechny děti vzájemně znají. To potvrzují starší žáci, kteří už vyšli, ale rádi se přijdou popovídat. Říkají, že to je něco, co si vůbec neuvědomovali, že mají. Když pak přešli na velkou střední školu, tak je anonymita zasáhla. Tady je to rodinnější, přátelštější, není tu pocit strachu, jako na velkých městských školách, kde je hodně velkých dětí. A myslím, že prostředí a atmosféra ve škole se postupně hodně zklidnila proti tomu, když jsem ji přebírala. Dřív sem chodilo hodně dětí s výchovnými problémy. Protože škole děti ubývaly, byly sem brány z Pardubic, aby doplnily kapacitu a bohužel pak nastávaly problémy s chováním. Agresivity bylo daleko víc. Momentálně nám každý rok přibude pět až deset dětí navíc ze spádu. Už třetí rok nemusíme žádat o výjimku, dřív musela obec doplácet.

Jaká je kapacita školy a kolik má žáků nyní?

Teď máme kapacitu 250 žáků. Původně byla 350, ale když se zavřel jeden pavilon a přestavěl se na byty pro seniory, zažádala jsem o snížení kapacity. K dnešnímu dni sem chodí 185 dětí, v dalším školním roce jich bude už přes 190.

V průběhu let mívala naše škola téměř 400 žáků, a to jen ve staré budově. Koncem 19. století dokonce hodně přes 400.

Ano, to je neuvěřitelné, ale bylo běžné 50 dětí ve třídě a bylo to trošku jinak vedené, stylem rákoska.

Je tahle škola v něčem jiná než ostatní?

Děti se tu naučí stejné penzum vědomostí jako jinde, s tím problém není. Celý pedagogický sbor je plně kvalifikován. Co překvapuje, když vyjíždíme my s dětmi někam ven je, že se naše děti umí chovat, že školu pěkně reprezentují. A to pravidelně. My už to víme a jen si říkáme, jestli se nám to zase potvrdí. Například před dvěma lety na škole v přírodě si šly děti

koupit něco do místní samoobsluhy. Paní pokladní se ptala odkud jsme, divila se: "To je neskutečné, děti jdou a každé pozdraví". Já jsem říkala, to je přece normální a ona "ne, to je zjevení". Myslím, že normální, nejen pro děti, je pozdravit, požádat, poděkovat, k tomu je samozřejmě vedeme a vidí to i u nás dospělých. Asi tímhle my se odlišujeme.

Jaký je absolvent naší školy a je něčím specifický?

Od nás odchází normální patnáctileté dítě, přiměřeně sebevědomé, které se dokáže o sebe postarat, které má základní orientaci přiměřenou svému věku, aby si udělalo názor na to, co je v životě důležité. Také záleží na tom, jakou má dítě vnitřní motivaci. Pokud chce, dostane se mu vzdělání. Nejhorší je, když se dítě z nějakého důvodu rozhodne všechno sabotovat a bojkotovat. Takové nenamotivujete.

Ano, ptám se na přístup ke vzdělání, na sebevědomí, také na schopnost komunikovat.

K té komunikaci. Kdyby to bylo na mě, tak ráno, když přijdou děti do školy, by měly odložit mobily do skříňky a celé dopoledne je tam mít. Pokud by si náhodou potřebovaly zavolat, na to je přestávka a můžou si do skříňky dojít. Musím říct, že na poslední škole v přírodě, která byla bez mobilů, se děti k sobě chovaly ještě daleko vstřícněji a lépe, protože si musely všechno vykomunikovat z očí do očí.

Ptám se i z pohledu rodiče, který se zamýšlí, kam posílat dítě do školy, kde bude trávit následujících až devět let. Nabídka je široká, spádová škola není jediná volba a roste poptávka po alternativních školách typu Montessori nebo Waldorfská škola. Co byste řekla rodičům, kteří se rozhodují?

Waldorfská a Montessori škola je podle mě pro děti, které mají nějaký drobnější problém. Třeba s poruchou pozornosti, protože tam se k výuce přistupuje jinak. Normální běžné zdravé dítě nemá na základní škole problém. Samozřejmě je to na volbě rodiče. Řekla bych, že spíš než potřeba dítěte, je to pocit rodiče, že má něco extra.

Větší potíž je s tím, že si někteří rodiče vozili děti do Pardubic do velké školy, protože měli představu, že tady se jejich dítěti takového vzdělání nedostane. Což je omyl.

Není to, co rodiče hledají, jiný přístup?

Rodiče, kteří volí alternativu, jsou podle mého názoru rodiny, kde děti mají strašně velkou volnost. Dětem je dovoleno víceméně všechno. Neexistuje máš povinnost a tu musíš splnit, ať chceš nebo nechceš. Ale život není o tom, že si budeš dělat, co budeš chtít, tak to prostě nefunguje. Ti pak hledají alternativy, kde si dítě zvolí, jestli zrovna dneska si bude stavět kostky nebo počítat nebo péct chleba. Ne že by to bylo špatné, ale ideální by bylo, kdyby to byly děti cílevědomé a snažily by se. Bohužel, většina takových dětí do alternativních škol nechodí. Jsou to právě děti s velice volnou výchovou a rodiče je od malička utvrzují v tom, že jsou něčím extra, něčím výjimečným. Zatím není zpětná vazba, protože alternativní školy tu nejsou tak dlouho, jak se vlastně děti začlení do běžného života. Nedovedu si představit, že takové dítě přijde na gymnázium. Možná se mýlím. Pokud není nastavený systém, kdy od mateřské školky po střední školy je vzdělání alternativní, tak dítě dřív nebo později na tu tvrdou realitu narazí.

Zmínila jste potíže s mobilními telefony. Uvažujete o nějakém omezení?

Ano, začne přestávka, děti hned vezmou mobil, místo aby si oddechly, napily se a najedly. Pak zazvoní, nejsou odpočaté, nemají připravené pomůcky, najednou zjistí, že se potřebují dojít vyčurat... Je to problém. Na hodině má být telefon

vypnutý a uložený, což děti nedodrží. Pak roste ta strašlivá nesoustředěnost. O přestávce by měly vypnout a oddechnout si, aby se mohly soustředit na další výuku. O omezení uvažujeme, ale potřebuju k tomu právní rámec, protože zatím se k tomu nebyli schopni vyjádřit ani inspekce ani ministerstvo. Já si myslím, že dítě těch pět hodin denně ve škole klidně bez mobilu vydrží. Má ho ve skříňce, a pokud ho potřebuje, tak ho použije. A pokud dítěti něco je, učitel to vidí a okamžitě rodičům volá, to děláme naprosto běžně.

Bohužel, taková je doba. A pokud dítě přijde domů, sedne si a kouká další tři hodiny do mobilu, tak ta pozornost tam být nemůže. Potřebuje přirozený pohyb, jít se proběhnout na hřiště, vyblbnout se a vyčistit mozek, a pak může fungovat dál. Právě proto narůstají geometrickou řadou poruchy pozornosti. Jenom se o tom mluví a nic se pro to nedělá.

Žijeme ve světě, kde mobily a technologie jsou a budou. Vzdáme to s tím, že "taková je doba", nebo s tím budeme nějakým způsobem pracovat?

Každý rok mají děti projekt, přednášku o úskalí internetu, o bezpečnosti. Je to vždycky pro dvě třídy dohromady, přednáší odborník na problematiku, který to dětem vysvětlí i na příkladech.

Jaká je z vašeho pohledu prioritou základního školství u nás a v čem je problém?

Prioritou by mělo být, že se nahoře konečně dohodnou, co v kterém ročníku by se dítě mělo naučit a že to bude jednotné napříč republikou, aby se stejného vzdělání dostalo všem dětem. A metody, jak to děti naučit, by měly být na učitelích. A že systém bude propustný a dostupný. Je nesmysl držet všechny děti na základní škole tak, že se může propadnout jen jednou na každém stupni a pak se postupuje dál věkem. Myslím, že když dítě propadne jednou, tak je to signál, že něco je v nepořádku, a pokud propadne podruhé, tak by mělo navštěvovat jiný typ školy než základní. Bohužel, dneska k tomu musí být souhlas rodičů, takže to dítě zůstává na základce a pak vychází pologramotné. Měla by být daleko větší dostupnost. Když je někdo nadaný a splňuje výstupní standard z ročníku, tak ho může i přeskočit.

Děje se to? Pokud ne, tak z jakého důvodu?

Neděje, není to moc zvykem. To by to dítě muselo už být geniální, aby něco takového šlo. Běžně se neděje ani to, že pokud dítě z 1. stupně má třeba obrovské znalosti v biologii, kde vybočuje, že by chodilo na přírodovědu se sedmáky. Zařadit by to šlo, ale vždycky to narazí na nějakou legislativu. Ale většinou jsou děti přibližně v rovině, tak extra nadané dítě jsem nikdy neučila. Děti chytré ano, ale že by musely přeskokovat ročník, to ne.

Největší omyl českého školství je ten, že se všichni mají vzdělávat jednotně a společně. Jsou třídy, ve kterých je např. jedno dítě s ADHD, tři ve spodním pásmu podprůměru, to znamená, že pokud budou hodně makat, tak tu základku prolezou, pak jsou tam dva až tři dyslektici a jedno nebo dvě děti, které jsou hodně nad průměrem. Učitel by se ve třídě s dvaceti pěti žáky měl věnovat všem. To prostě není možné. I tak musí dělat minimálně dvoje přípravy, ale to není možné na každou hodinu. Takže potom není čas na děti nadané, kterým bychom se měli věnovat desetkrát víc, protože ty přinesou společnosti ten upgrade. A čas učitel věnuje těm nejslabším. Ale to je nulový potenciál pro společnost. A takhle vypadá naše školství.

Děti, které nemají takové nadání a potřebují speciální pedagogy a nemají dáno od pána boha, ty by měly navštěvovat jiný typ školy, kde by se cítily dobře. Nebudou se zabývat druhým cizím jazykem, chemií, co stejně nejsou schopní pochopit, ale naučí se číst, psát, počítat a budou pracovat rukama a naučí se úkony, které jim umožní prožít plnohodnotný život. V dnešní době vyvstává potřeba speciální školy pro děti s poruchou chování, kterých je obrovský nárůst.

Jsou rozdíly mezi školami? Co určuje, je-li škola dobrá, nebo ne?

Můžete si otevřít webové stránky a posuzovat to podle toho, kolik diplomů má škola v jakých soutěžích, ale to o škole nic moc nevypovídá. Pět nadaných dětí ty diplomy posbírání, ale co to říká o škole? Já si myslím, že školu dělá atmosféra. Jestli se sem bývalí žáci vrací, tady je pořád někdo. Pro nás je to úžasné. Také je pro mě důležité, že sem do ředitelny kdykoli naši žáci chodí, nebojí se požádat, zeptat se. Děti jsou na to běžně zvyklé a dveře tu mám vždycky otevřené. Vůbec jim to nepřijde divné. Co jde, tak vyřešíme na místě.

Mluvíme stále o vzdělávání dětí, ale školu z velké části tvoří učitelé. Vzdělávají se i oni dál?

Ano, pravidelně. Mají možnost vybrat si z mnoha kurzů, každý chodí rád na něco jiného, byl například zájem o kurzy jazyků, tak si další dodělávali angličtinu. A protože vize je taková, že angličtina by měla být už od první třídy, dva si dodělali metodické a jazykové kurzy na angličtinu pro první

stupeň. Ve velké oblibě jsou kurzy „Tvořivé školy“.

Měla by to být ZŠ nebo rodina a dítě samo, kdo by měl odhalit jeho vlohy pro celoživotní směřování? A už během ZŠ?

První je rodina, i když někdy jsou rodiče nekritičtí a myslí si, že dítě má vlohy pro něco jenom proto, že má v něčem rychlejší vývoj a např. už v pěti letech umí něco co ostatní ještě ne. Většinou ve třetí třídě už je jasné, jestli má nadání pro něco dalšího.

Ne u všech se ale dají vlohy odhalit. Hodně záleží na rodině, k čemu je vede. Pokud k ničemu, je to problém. Někteří rodiče, když vidí, že učení stojí dítě velké úsilí, ho vedou prakticky, což je úžasné. Jdou s ním do dílny, ukážou mu alternativy a dítě je pak schopné nalézt se v praktickém oboru. Ve škole může zkoušet hodně věcí, ale otázka je, jestli to děti baví. My již několik let po sobě nabízíme praktikum z biologie, z chemie, ale naprosto není zájem. Jsme schopni něco nabídnout formou kroužků. Bohužel, ne všichni rodiče jsou schopni něco s dítětem dělat sami, ale stačí říct: „Podívej, máte tam kroužky, vyzkoušej si to, choď tam rok nebo půl roku a uvidíš, jestli tě to bude bavit.“

ZE ZÁKULISÍ

ŤUK ŤUK, ozve se na dveře za mnou a vchází malá skupinka šestáků:

Já se omlouvám, že vyrušujeme, ale máte chvíli? - No povídej. - Já jsem se chtěl zeptat na ten povinný volitelný předmět, co všechno by to bylo? - Je tam konverzace v anglickém jazyce, vaření, práce se dřevem, praktikum z biologie a další možnosti, abyste si vymysleli něco, co nás třeba vůbec nenapadlo, ano? - Ano, tak děkuju. Na shledanou.

Takové vyrušení vnímám jako příjemné překvapení. Děti byly slušné, věcné, zařídily si, co potřebovaly a šly. „Za nás“ / na naší škole se kolem ředitelny chodilo obloukem a poznat ji zevnitř zavánělo pořádným průšvihem.

Ozve se další zatukání, do ředitelny nakoukne starší muž a hned zase couvá. Že prý počká na chodbě. A to přesto že už je jeho čas, má s paní ředitelkou schůzku. Zjevně také vyrůstal v jiné době. Rychle balím a uvolňuji prostor.

Základní škola Rohovládova Bělá (141 let)

- počátky vyučování v Bělé spadají do dob, ze kterých nemáme písemné zprávy
- výuka probíhala zpočátku jen v zimních měsících, kdy se nepracovalo na poli
- kolem r. 1790 jmenován do Bělé první skutečný učitel Matěj Klucký
- roku 1792 postavena první samostatná budova školy
- 1798 škola dostává od obce kousek pole k výuce štěpařství
- 1875 školu navštěvuje 432 žáků
- květen 1878 vysvěcení dokončené nové budovy a zahájení vyučování
- 1881 školu navštěvuje 486 žáků
- 1889 zřízena Hospodářská pokračovací škola, ukončena během 1. světové války
- 1923-32 zřízena Živnostenská pokračovací škola
- 1978 dokončeny 4 pavilony nové školní budovy
- 90. léta 20. století - rekonstrukce historické budovy
- 2010 rekonstrukce jednoho z pavilonů školy na byty pro seniory
- od r. 2012 je ředitelkou Mgr. Jana Folprechtová z Pardubic

Proč jsou nutné dva cizí jazyky už na ZŠ i pro děti, které nemají jazykový cit a vlohy na učení se jazykům?

Je to povinné. Druhý cizí jazyk od sedmé do deváté třídy dvě hodiny týdně nebo od osmé třídy tři hodiny týdně. My máme tu variantu po dvou hodinách. Ministerstvo si to rozhodlo. Dříve jsme druhý cizí jazyk nabízeli v rámci povinně volitelných předmětů, takže půlka třídy měla němčinu a půlka třeba dílny. Bohužel to teď nejde. Dokud nebude nějak radikálně řešená ta slavná inkluze, tak to tak bude - dokud někdo nepochopí, že všichni nemůžou zvládnout všechno. Protesty učitelů nepomohly. Je to trápení pro všechny. Já si myslím, že do páté třídy by děti měly chodit společně. Tam by měly udělat nějakou postupovou zkoušku, že zvládly učivo prvního stupně, a pak by se to mělo rozdělit.

Takže osmiletá gymnázia vidíte jako dobrou variantu?

Ano. Nebo alespoň šestileté. Nejen pro nadané, ale i pro normální dítě, které je zvyklé se připravovat, je svědomité, cílevědomé, tak rozhodně víceleté gymnázium. Když je ve třídě osmadvacet dětí a dva vybočují, umějí vždycky všechno, ostatní se vezou, a ti dva se v tomto kolektivu rozvíjet dál nebudou. Pro tu třídu to sice není lepší varianta, ale je důležité posuzovat, co je nejlepší pro to dítě. A to je víceletý gympl.

Odešli z našich řad

24. 4. Josef Vodnadrák, 84 let
 14. 6. Zdeněk Vondrouš, 67 let
 25. 7. Vít Běhal, 80 let

Čest jejich památce**Co plány do budoucna?**

Teď se budeme domlouvat, jestli začneme učit angličtinu už od první nebo alespoň druhé třídy. Také bychom rádi zrekonstruovali nebo udělali novou učebnu informatiky a pořídili nové PC vybavení. Je třeba postupně dodělat kabinety, vestibul, výměnu tabulí, aby v každé třídě byl dataprojektor a školu komplet připravit jako školu pro 21. století.

Mělo by se měnit směřování základních škol? I děti by měly být připravené na 21. století, které je a bude hodně jiné.

Už je jiné teď. Zatím je dost nesoulad v těch sešněrovaných osnovách. Já bych spoustu věcí děti neučila a učila je jiné, ale bohužel to není možné. Například český jazyk. Větná skladba a větný rozbor. Ptám se proč? Zrovna tak v literatuře. Proč se mají učit jen vybrané autory. Bylo by lepší učit po žánrech, každý si představit, zkusit najít někoho, kdo je v tom žánru dobrý, kdo se nám líbí, toho si přečíst a pak si o něm povídat. To je podle mě literatura.

*autor: Martina Filipová
 rozhovoryrb@gmail.com*

Kalendář akcí 2019

30. 11. od 10:10 do 10:35 hod. svoz
 velkoobjemového a nebezpečného odpadu